СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 234. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 29-го листопада 1946. No. 234. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, November 29, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРОБУЮТЬ ЗВЕСТИ ЮНІЮ З ВЛАСНИКАМИ МАЙН ДЛЯ ПОКІНЧЕННЯ СТРАЙКУ

Окремо від великих приготувань уряду до судової розправи над предсідником майнерської юнії Джаном Л. Луїсом за погорду суду йдуть спроби до зближення юнійних провідників з власниками вугілляних майн для покінчення страйку. До розправи над Луїсом на середу 27 листопада уряд покликав важних свідків зпоміж членів кабінету в переконанні, що причиниться до швидкого вирішення справи. Переговори з власниками копалень мягкого вугілля веде директор реконверзії Джан Р. Стілман. Крім цього згадують ще деяких особистих приятелів Луїса, які хотіли б довести до порозуміння між урядом і Луїсом поза судом.

Між робітниками появляються признаки біди.

Внаслідок вугілляного страйку припиняють або обмежують продукцію різні підприємства, відправляючи десятки тисяч робітників. У Питсбурщині відправлено вже 70,000 сталевих робітників, а рух за замкненням підприємств поширяється. У деяких околицях замкнено вже школи на час недостачі вугілля. Дехто робить обчислення матеріяльних втрат з нагоди страйку, подаючи такі цифри: загальні денні втрати виносять $8,500,000. Для 400,000 майнерів страйк приносить $42,500,000 втрати тижнево у незароблених грошах, рахуючи лише пять днів на тиждень. З південних околиць, де майнери купують на кредит щоденні харчі у крамницях, втримуваних власниками майн, крамниці відмовили кредитів. У північних стейтах, де майнерами є майже самі білі люди, кредиту ще не стримано, одначе заповідається невеселий час під Різдво.

КРУГА ВЗИВАЮТЬ НА ОПРАВДАННЯ ПЕРЕД КОНГРЕС.

Комісія палати репрезентантів видала візвання секретареві внутрішніх справ Джуліюсові Круґові, щоб він явився для оправдання в найблизший понеділок, чому він не підготовив достави нафти на топливо при помочі великої рури, яка збудована з Тексасу до Ню Джерзі вчасі війни, а яка після покінчення війни стала нечинною.

РУХ ЗА НОВИМ РОБІТНИЧИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ.

Загал бизнесових людей і законодавців прийшов до висновку, що безупинні страйки викличуть фінансову кризу в Америці і це спонукує їх до акції за перевірку теперішніх робітничих законів в найблизчій майбутності. Головним товчком до такого руху є поведінка самого Луїса. Покищо ніхто ще не вийшов з ясною пропозицією, як мають виглядати нові робітничі закони, одначе панує згідність в тому напрямку, щоб завести примусові суди в спорах, заки прийде до страйку.

КОНГРЕСОВЕ СЛІДСТВО НАД ВИБОРОМ МАРКАНТОНІЯ.

Комісія палати репрезентантів для провірки видатків при виборах рішила вислати спеціяльну підкомісію до Ню Йорку для прослідження подій, які довели до вбивства республиканського виборчого капітана Скоторіджія в дистрикті, в якім вибрано комуністичного прихильника Віта Маркантонія. Предсідник комісії конгресмен Пріст каже, що треба прослідити, чи прихильники Маркантонія не вживали терору для застрашення виборців.

Комісія для неамериканських затій палати репрезентантів приготовляє основне прослідження комуністичних інтриг в робітничих юніях по цілому краю і в фільмовім промислі у Галивуді, а окрему увагу звернено на спроби комуністів видістати тайну виробу атомової бомби від різних працівників.

ДОМАГАЄТЬСЯ ВПУЩЕННЯ МІЛЮНА СКИТАЛЬНИКІВ.

Лесинґ Дж. Розенвалд, голова Американської Ради Жидівства, передав президентові меморандум з жаданням, щоб зробити свобіднішим іміграційний закон і уможливити цілому міліонові европейських скитальників прибути до Злучених Держав. Розенвалд радить додати разом невичерпані іміграційні квоти, які призначено на кожний місяць і на цій підставі впустити майже всіх скитальників. Він твердить, що на рік, який покінчився 30 червня 1945 р., припадала квота 153,879 імігрантів, а з цього числа допущено лише 35,000 осіб. Президент обіцяв минулого року, що буде допущених 100,000 нових імігрантів зі скитальщини.

Представники Українського Конгресового Комітету на авдієнції в члена американської делегації до О. Д. д-ра Джорджа Ворена

Дня 27-го листопада в год. 9:30 перед полуднем член американської делегації до Обєднаних Держав та специяліст від проблем скитальців при Соціяльній та Економічній Раді д-р Джордж Ворен прийняв на авдієнції в головній квартирі американської делегації до О.Д., в готелю Пенсилвенія в Ню Йорку, представників Українського Конгресового Комітету. Делегація УКК, в склад якої входили Степан Шумейко, Дмитро Галичин та Лев Добрянський, вручила д-рові Дж. Воренові меморіяли Українського Конгресового Комітету та Комітету Українців Канади в справі українських скитальців в Европі. Підчас розмови і на запитання представників УКК д-р Ворен заявив, що вже пороблено відповідні заходи для признання групі українських скитальців в американській зоні прав писати листи в українській мові, додаючи, що дотеперішні недомагання в цій справі не були будьякою дискримінацією українців а тільки подиктовані браком відповідної кількости перекладчиків. В дальшій розмові д-р Ворен запевнив, що навіть після припинення діяльности УНРРА в червні 1947 р., американська армія буде дальше піклуватися скитальцями. На закінчення авдієнції д-р Ворен подав деякі конкретні завваги та поради щодо спроваджування скитальців на американський континент.

НАЙДЕНО МОЩІ КОРТЕСА В МЕКСИКУ.

У стіні каплиці шпиталю, заснованого в 1527 році в Місті Мексику найдено домовину, в якій, як загально думають, находяться кости Гернанда Кортеса, який прибув до Мексика після відкриття Америки Колюмбом і здобув цю державу для еспанської корони. Кортес заложив згаданий шпиталь, а коли помер у 1547 роіці, його похоронено в невідомім місці. Знахідка цінна тим, що саме тепер іде в Мексику підготова до святкування 400-літньої річниці здобуття Мексика еспанцями і смерти Кортеса.

АМЕРИКА ЗАКИДАЄ РУМУНІЇ ТЕРОР ВЧАСІ ВИБОРІВ.

Департамент стейту оприлюднив, що на підставі документів, які наспіли щойно з Букарешту, треба прийти до висновку, що вибори до парляменту в Румунії переведено серед терору збоку уряду, який находиться в комуністичних руках і під опікою Советів.

Советський Союз домагається даних про атомову бомбу

На засіданню комітету Загального Зібрання О. Д. до справ політики і безпеки дня 26. листопада, советський міністер закордонних справ Молотов домагався, щоби в загальне обчислення війська та зброї в світі Америка включила теж атомову бомбу. Відповідаючи на американсько-британську пропозицію в справі подання точних даних про кількість та розташовання військ в світі, Молотов заявив, що Советський Союз подасть дані про силу своїх військ на власній території аж тоді, як почнуться розмови про редукцію збройних сил. Він дальше вияснив, яких інформацій буде домагатися Советський Союз від кожної іншої країни тоді, як почнеться конференція про роззброєння. По думці Молотова всі інформації про кількість військ, про військові бази і т. п. на ніщо не здалися, як не буде інформацій про атомову бомбу, бомби-ракети і т. п. „Люди не боряться порожними руками" — говорив Молотов. Британський представник Филип Ниель Бейкер, відповідаючи на запит Молотова, чи західні союзники готові видати атомову бомбу та іншу модерну зброю, говорив: „Ясно, що ні. Не більше як п. Молотов. Ми подамо ці інформації як частину комбінованого договору про колективну безпеку та загальне роззброєння. Але ми зробимо це тільки тоді, як знатимемо, що ціла справа є дійсністю, а не тільки видовищем". Американський представник Там Конелі заявив, що Злучені Держави і Советський Союз мають в справі роззброєння в основному ту саму думку, за виїмком одного пункту, іменно опозиції щодо системи верифікації військових даних. Америка не погоджується на британську пропозицію щодо контролі поданих військових даних, бо вважає, що обстоювання цього домагання могло б припинити міркування про саме загальне роззброєння.

ВІДЛОЖИЛИ ДЕКЛАРАЦІЮ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ.

Соціяльний гуманітарний та культурний комітет Загального Зібрання О. Д. дня 26-го листопада вирішив більшістю 27 голосів проти 10, щоби панамську пропозицію міжнародної декларації основних людських прав відложити. Советська Росія здержалася від голосовання. На пропозицію п-ні Рузвелт рішено передати цю справу Соціяльній та Економічній Раді О.Д., при чому і секретаріят Комісії Людських Прав буде дальше нею заніматися. Панамський проєкт декларації деякі делегати вважають найважливішою основою світового мира.

ЗНОВА "ВИЧИСТИЛИ" ЯНОВСЬКОГО.

Московська „Літературная Ґазета" з 12-го жовтня надрукувала постанови Центрального Комітету комуністичної партії в Україні, якими гостро засуджується журнал „Вітчизна", офіціяльний орган Спілки Радянських Письменників України, відповідальним редактором якого був відомий письменник Юрій Яновський. Журнал засуджено за „серіозні ідейно-політичні помилки", бо редакція „відступала на сторінках журналу місце художнім творам і статтям, в яких проповідується буржуазно-націоналістична ідеологія, міщансько - обивательські погляди на життя, аполітичність та безсоромність". Затверджено нову редакційну колегію журналу, в склад якої увійшли: А. Корнійчук, М. Рильський, І. Ле, Д. Копиця, Л. Серпилин, Л. Первомайський. Відповідальним редактором назначено Д. Копицю.

СТРАЙКИ В ЯПОНІЇ.—Як показує ця картина, то не бракує страйків теж і в Японії. Картина знята в столиці краю, в Токіо, перед будинком радіової компанії, якої робітники вийшли на страйк, щоб тим виявити своє негодовання. Компанія почала наймати державних техніків, щоб ними заповнити місця, що їх займали страйкарі.

„ПРИВАТНЕ" ЗАСІДАННЯ ВЕЛИКОЇ ЧВІРКИ

На запрошення секретара стейту Бирнса дня 26 листопада відбулося у Волдорф-Асторія в повній таємниці „приватне" засідання міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг, на якому мали обговорювати „мертві точки" своїх дотеперішних нарад та планувати дальші намагання для встановлення мира. Уважається, що наради в справі Трієсту та мирового договору з Італією увійшли в „критичну стадію" і їх можна або дуже швидко вирішити, якщо узгідниться ще останні основні розбіжності думок, і тим самим вирішити теж інші мирові договори, або знова застрягти на довгий час в „мертвій точці". Після чотиро-годинних нарад не винесено жодного конкретного рішення і наради мали продовжуватися чергового дня.

МАЛІ ДЕРЖАВИ МАТИМУТЬ ГОЛОС В СПРАВІ МИРОВОГО ДОГОВОРУ З НІМЕЧЧИНОЮ.

З квартир американського і британського закордонних міністрів у Волдорф-Асторія повідомлено, що десяток малих держав, які брали безпосередню участь у війні проти Гітлера, матимуть деякий голос в справі мирового договору з Німеччиною, хоча без формального права голосувати. Ця справа ще не є дефінітивно й формально вирішена.

АНГЛІЯ ПРИПИНИЛА ДЕМОБІЛІЗАЦІЮ СВОЇХ ВІЙСЬК.

Британський премієр Атлі вважав за відповідне заявити ще раз в парляменті, що демобілізація британської армії не відбувається в такому темпі, як британський уряд планував і сподівався. Відповідаючи на нарікання деяких вояків та їх рідних, премієр апелював до їх патріотизму, заявляючи, що з огляду на повільність у вирішуванні мирових договорів та на загальне положення в світі, Велика Британія не може редукувати своїх збройних сил.

СОВЄТСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ АМЕРИКИ І АНГЛІЇ В БАЛКАНСЬКІЙ СПРАВІ.

Советська преса виступила з обвинуваченням, що „американська і британська реакція" намагається проникнути до Балканських країн при допомозі грецьких „підпалювачів війни". Московський „Труд" твердить, що „провокативною" акцією греків на югославському й албанському кордонах керують американські воєнно-морські зєднання на Егейському морі, разом з британськими виловлювачами мін в каналі Корфу. Грецький уряд, по думці газет „Труд" і „Красний Флот" є тільки агентурою „міжнародної реакції", створеним з метою ширити неспокої та провокації на Балканах і захопити ці країни, які „вихопились зпід їх непрошеної опіки".

ПЕРШЕ ЗАСІДАННЯ БЕРЛІНСЬКОЇ РАДИ.

Дня 26-го листопада відбулося перше від часу приходу до влади націстів засідання Берлінського міського парламенту, при чому виявилися всілякі непорозуміння з огляду на однобічні і самовільні домагання, які поставив парламентові раніше комендант советської окупаційної зони ген. Котіков. З цеї причини треба було відложити до наступного разу вибір екзекутивного виділу, який перебрав би управління міста.

ЗНИЩАТЬ СТАТУЮ ПЕРЕМОГИ В БЕРЛІНІ.

Французький представник в Контрольній Раді Союзників в Берліні поставив домагання, щоби знищити статую перемоги (Зіґесзойле), поставлену в Берліні після франко-пруської війни. Інші члени Контрольної Ради погодились на французьке домагання.

ЖИДІВСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ У ВІДНІ.

У Відні відбулася найбільша від часів Гітлера жидівська демонстрація, в якій взяли участь понад 1,700 осіб. Жиди демонстрували проти домагань австрійського уряду, щоб відкликати союзницькі окупаційні війська та проти нових австрійських законів, які не звертають жидам вповні сконфіскованої Гітлером їх власности.

ПАРТІЙНІ НЕПОРОЗУМІННЯ В ІТАЛІЇ.

В нутрі італійської соціялістичної партії дійшло до поважних непорозумінь. Партійний орган „Аванті" надрукував статтю предсідника Конституційної Асамблеї Джюзепе Сарагата, в якій обвинувачується теперішнього міністра закордонних справ Пєтро Ненні, що він саботує постанови своєї власної (соціялістичної) партії та ставиться домагання, щоб він зрезиґнував.

ВБИТІ І РАНЕНІ В ПАЛЕСТИНІ.

До Гаїфа, Палестина, причалив знова нелегальний транспорт 4,000 жидівських втікачів. Поліція і британські вояки зупинили їх і підчас сутички вбито одного жида, а 21 британців були поранені. Долю задержаного транспорту вирішить Високий Суд.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18. N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КОМУНІСТИЧНІ „НАДЛЮДИ"

Вчасі війни говорилося і писалося у нашому краю багато про націстських „іберменшів", чи там „суперменів", як і про „вищість" цілого німецького народу. Усі ці глупості стали, як відомо, суттю націстської „ідеології". Пригадуємо, що як повісили в Нірнбергу націстську верхівку, а зокрема Розенберга, націстського філософа, що ці речі теоретично розтрублював, то під знимками, що показували повішених, було написано, що „так скінчили націстські супермени". Це ніби в науку тим; що хотіли б у будуччині творити „вищі раси" чи нових „надлюдей".

Пригадалося це нам, як прочитали новинку з Москви про статтю советського письменника Константина М. Сімонова, що то недавно бував в Америці, а в якій він взиває советських письменників взяти активну участь в сучасній „ідеольогічній боротьбі", бо вороги советської ідеології" стали агресивними і тому треба з ними далі „безупинно" боротись. Советська ідеологія мусить виявляти, пише Сімонов, що тільки комунізм є справжнім шляхом до кращої будуччини людства, та що комуністичні ідеали є незмінними і такими останугь, та що ніяка сила не зможе ними потрясти. У Советах, пише Сімонов, письменник, що пише песи для театру, мусить бути політиком. Мусить бути політиком і цей, що виставляє песи на сцені, як і актор, що грає на сцені, віддаючи постаті, що змальовані в песах. У який спосіб треба віддати постать головного героя в песі, це є для актора політична проблема, каже Сімонов, а пятирічка, чи змагання до мира, мусять обходити теж письменство й мистецтво.

Усе, що досі сказано, може бути оспорюване, чи одобрюване, залежно від цього, як хто дивиться на письменство й мистецтво і його завдання. Зате є вже щось зовсім інше те, про що Сімонов далі пише й чого домагається від письменників у Советах.

Отже Сімонов вимагає, щоб повістярі й драматурги писали в такий спосіб, що б сучасний „савєтскій челавєк" являвся „будівничем будуччини", та щоб виходило, „що наш нарід в ідеологічному і дійсно людському розумінні є вищий, будучи вихованим у нашому соціялістичному режимі". Прочитавши це, можна спитати: Яка ж тут ріжниця між тим, чого навчають у Советах, і тим, що голосили не так ще давно Ґебельс чи Розенберґ, чи що говорив Гітлер про свій „вибраний нарід" і вічний „націстський режім"? І чи не говорили ті останні про ворогів націстської ідеольогії і націстського режіму в такий спосіб, як говорить тепер найбільший советський письменник? І чи не обріхує Сімонов народи у Советах як обріхував Ґебельс німців, коли каже, що советські дипльомати є світочами на міжнародніх зібраннях не тільки тому, що є найкращими промовцями, але і тому, що одинокі в морі брехонь і клевет говорять „правду про людскість"! Колись розносились такі речі з Берліна, Москви, Риму чи Токійя, нині ще тільки з — Москви.

Політичний хаос і змагання до ладу

Цілком логічним результатом другої світової війни був насамперед політичний хаос, головно в Европі. Війна велася з метою знищити одну систему, на місці якої не легко встановити нову, тимбільше, що й це місце ще не цілком „чисте". Загально вважається, що найбільшою помилкою Версайського договору після першої світової війни був занадто гострий поділ на переможців і переможених. Це викликало реакцію, приспало чуйність переможців та збільшило натугу переможених і у висліді прийшла друга світова війна. Версайський договір відразу поклав основи під другу світову війну, поділивши світ на два табори: переможців і переможених, задоволених і покривджених. З післявоєнного хаосу в 1918 р. оформилися з часом дві нові сили, большевизм і фашизм, і обидві своїм вістрям були звернені насамперед проти демократій, що в своїй демократичній поблажливості дозволили їм розвинутись. Демократичні переможці з першої світової війни, не подбавши своєчасно про впорядкування світа після повоєнного хаосу, самі виплекали собі за пазухою большевицьку і фашистську гадюки, одній з яких стято вже голову тільки накладом великих трудів і жертв.

Друга світова війна закінчилася не меншим, якщо не більшим політичним хаосом, ніж перша. Парижська мирова конференція це тільки потвердила. Тепер уже не треба було творити два табори з переможців і переможених, бо вони наділі вже існували між самими перемжцями. Европа сама, як загально вважається, під політичним оглядом перестала існувати і нею поділилися Америка і Азія. Тільки деякі европейські народи ще мають право пропонувати, але їх пропозиції не мають жодного практичного значення, якщо вони не сходяться з інтересами одного, чи другого табору. Але фактом є, що властьімущі в світі тепер не думають уже поповнити помилки з часів після першої світової війни та допустити, щоби у витвореному політичному хаосі знова звивали собі гнізда нові, або розросталися старі гадюки. Доказом того можуть послужити хочби намагання, які робиться тепер на Загальному Зібранні Обєднаних Держав.

Організація Обєднаних Держав повстала на прінціпах, що були гаслом боротьби проти поневолення, диктатур і тоталітаризму та які цілком логічніше мусіли перемогти. Проте, в загальній опінії ця світова організація ще не потрапила здобути собі належного довіря з двох причин: вона перебрала в деякій мірі спадщину після небіжки Ліги Націй а з цим і багато дечого з її „слави" про безпорадність та безсилля. З другого боку в Організації Обєднаних Держав є ще елементи, які можуть і яким залежить на тому, щоби обезсилювати цю організацію та підривати до неї довіря. І вони це, треба признати, не без успіху роблять, про що свідчить ціла дотеперішня поведінка Советського Союзу. Проте, рішуча постава Америки і Англії, яких піддержують в основному всі інші демократичні країни, не тільки підносять повагу цеї організації, але й поступово збільшує надію, що при її допомозі пощастить знайти відповідний вихід з цілого післявоєнного політичного хаосу. Власне Америка і Англія не тільки виявляють рішучість під цим оглядом, але й цілком не скривають, що вони теж мають відповідні інші аргументи, якщо слова були б невистарчальні.

Організація Обєднаних Держав веде свою роботу від самого початку і від самого кінця. Завершенням цеї роботи можна б до деякої міри вважати вже сам факт існування цеї організації; а початком безліч тих усіх справ, які вона тількищо пробує класти в основу свого існування та своєї праці. Докищо ще не має багато познак, які переконували б, що Організація Обєднаних Держав в короткому часі стане таким загально-політичним організмом, яким вона мусіла б бути, щоби могти розвязати всі проблеми та встановити новий лад в світі і забезпечити мир для всіх.

Новим, докищо тільки ідейним, проблиском серед загального політичного хаосу в Европі, можна вважати думку створення Злучених Держав Европи, яку дня 19-го вересня видвигнув в своїй промові в Ціріху головний організатор воєнної перемоги союзників, бувший британський премієр Винстон Чорчил. Він тоді говорив, що єдиним засобом вивести европейський континент з політичного хаосу та забезпечити йому мир, свободу і добробут, він вважає створення „чогось в роді Злучених Держав Европи". Тоді він теж висловив думку, що організацію Злучених Держав Европи треба зачати негайно і безогляду на те, чи Советський Союз до неї приступить, а як перший практичний крок до цеї европейської організації Чорчил пропонував створити відповідну Европейську Раду.

Після виступу Чорчила були вже інші подібні пропозиції, базовані на думці, що в теперішньому степені соціяльного і політичного розвитку може існувати тільки обєднана Европа та що насамперед самі европейські народи повинні турбуватись своєю долею.

З останніх кореспонденцій з Лондону виходило б, що Чорчил не обмежився до виступу в цій справі в Ціріху та тільки до самого теоретичного видвигнення ідеї Злучених Держав Европи. Його практичним кроком в намаганнях реалізувати цю ідею є насамперед організація прихильників цеї ідеї та людей, які її відповідно піддержували б і розвивали б. Чорчил сам відмовляється докищо від дальших вияснень в цій справі, але з інших джерел відомо, що він організує комітет в самій Англії, який відповідно піддержував би політику в напрямку створення Злучених Держав Европи. До однодумців Чорчила в цій справі належать м. і. його зять Донкен Сандіс та бувший державний секретар для Індії, Леополд Емері. Цей останній теж повідомив про намагання створити такий комітет, до якого мали б увійти представники всіх партій.

Ідея Злучених Держав Европи, видвигнена конкретно Чорчилем, ще далеко не оформлена. Чорчил вважає, що центром такого европейського обєднання повинен бути союз між Францією і Німеччиною. Злучені Держави Европи мали б повстати в рямках Організації Обєднаних Держав та увійти до неї подібно як Злучені Держави Америки, чи британська імперія. Найбільші труднощі в творенні европейського обєднання добачується в Советському Союзі, що по всяких правдоподібностях ані сам до такого обєднання не приступив би, ані не дозволив би на це своїм сателітам. Тому то Чорчил і на початку заявив, що Злучені Держави Европи можна б зачати творити і без Советського Союзу. Сподіються теж всіляких застережень з боку „західного блоку", проте Чорчил, як виходило б, від своєї ідеї не тільки не відступає, але й поступово береться за її поширення та здійснення. Сам Чорчил є сьогодні без сумніву найбільш відомим і заслуженим державним мужем не тільки в Англії, але в цілому демократичному світі і він мав би великі дані на те, щоб стати центром і головним носієм ідеї Злучених Держав Европи, яку сьогодні можна вважати за один з конкретніших проблесків в загальному політичному хаосі.

Уряд і люди в Україні—не тесаме

Гарлі Рудкін описує в Крисчійен Сайенс Монітор переживання американців вчасі відвідин України з американською доставою матеріялів на підставі ленд-лізу. Попри особисті переживання, він подає ще вісті про загальну поведінку советської влади супроти людей, які хочуть скористати з пятої свободи, тобто із свободи переїзду з одного місця на друге. Ці вісті такі характеристичні, що наведемо їх у дослівнім перекладі:

Ось, наприклад, ви живете в Одесі і хочете відвідати свою тітку Любу, котрої ви не бачили від початку війни. Може вона живе в Миколаєві або може в Кишиневі, в обох випадках це недалеко від чорноморської пристані. Отже в першу чергу треба вам піти до поліції. Там ви дістали формуляр до виповнення. Є там запити про вашу родину, про причину вашої подорожі, до кого ви їдете, як довго хочете там перебути і як ви туди дістанетеся. Останнє питання є найбільше загадкове. Це є 64-доларове питання.

Коли ви виповнили цей формулар, вас відіслали домів і казали ждати. Звичайно на цьому і кінчиться. Урядова відповідь „нєт" клала кінець усьому. Одначе, коли якимсь припадком вам удалося дістати дозвіл і, перебувши всі перешкоди, ви приїхали на місце вашого призначення, то ви не поспішили відразу до вашої тітки. Рішучо ні! Ви мали зявитися наперед в поліції і там показати ваші папери. Там уже були папери про вас з Одеси і тоді вам знову ставили питання. Коли ваші питання вдоволили поліцію, то вже опісля ніхто вам не докучає, хіба, що ви були ввесь час під доглядом, а коли ви відїхали, то ваших свояків випитували про вашу поведінку. Вислід такого нагляду вислала поліція до місця, звідки ви виїхали, а коли ви приїхали домів, вас випитували про ваш побут і порівнували з рапортом, який дістала поліція з тамтої місцевости.

На другий день після проголошення перемоги в Европі деякі офіцири нашого корабля, який привіз матеріяли з ленд-лізу на Україну, забажали провести у веселім настрою кінець тижня в однім літнищі на березі моря на передмісті Одеси. Коли обмеження для місцевих людей були дуже скомпліковані, то вони виглядали побільшені до астрономічних чисел для чужинців. Одначе один офіцир, родом з Латвії, знав російську мову добре і підступними способами ми дістали дозвіл на 20-милеву подорож. Ми дістали вказівки, як туди дістатися, казали, що це дуже проста річ: треба сісти на трамвай, доїхати до кінця лінії, а потім пересісти на другий трамвай і натім кінець. Одначе наш офіцир забув запитатися за одне: як дістатися на перший трамваєвий віз. В Одесі всі трамваї переповнені і нема місця не то в середині, але і на дошці коло вступу до трамваю, ані на даху, а що найгірше, вам треба вскочити на віз, коли він у русі.

Ми перепустили три перші трамваєві вози і побігли за четвертим, який звільнив швидкість коло опери. Мені вдалося встромити одну ногу на заднім сході і тоді хтось поставив свою ногу на мою, щоб її притримати. Я хотів вхопити його руку, щоб викарабкатися, але не вспів і якось вхопився за його ремінь. Ще двоє людей причепилося позаду мене і один тримався другого як ланцюг. Віз почав розганятися і якась жінка кинула бохонець хліба на мене.

Оце є чистісінька правда! Жінка тримала оберемок харчів і бігла попри віз. Щоб звільнити собі одну руку, вона кинула хліб на мене, а що я був відхилений до вулиці, то бохонець впав між мене і плечі чоловіка передімною — того самого, за котрого ремінь я зачепився. Тоді щойно вона сама дісталася на трамвай. Як це сталося, я не знаю. Здається, що вона вже з роду була акробатка.

Одначе кожна людина там добродушна. Кожен помагає другому, робить вам місце, коли ви хочете перетиснутися на інше місце. Ніхто цим не бентежиться, кожен вас цікаво оглядає, але нічого не розпитує. Кожен занятий своїми справами. Бо коли ви в Советах розпитуєте про що, то одного вечора ваше місце при столі буде порожне. Тимто люди стають обережні з питаннями.

Заки ми дісталися до кінця першої трамваєвої лінії, ми вже стали експертами в російськім способі їзди... Ми перебули кілька днів в сільській хатині, якої не направлено від війни, коли через дах впала ворожа бомба. Без винятку люди яких ми стрінули в цьому краю, були ласкаві і приязні. Вони самі не багато мали, але ділилися з нами тим, що мали. Характер людей був цілковито інший від поведінки таких одиниць, які рішали про військове і урядове життя в пристані лише кілька миль у віддалі. Ми завважили, що між людьми панує бажання приподобатися. Всюди чути було сміх, веселість і щедрість. Ми тоді змінили наш погляд на людей в Україні, каже Рудкін, для якого вона ще далі є — Росією.

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

ЗА УКРАЇНУ

(Історична повість, оперта на подіях в Україні в 1664 році).

25)

Довкола устромлено ряд списів, що боронили його від розтоптання нелдюськими ротними. Поверх прикрито дорогим оксамітним покривалом. Позаду придали до сумного почоту вороного коня гетьмана з пишним сідлом та рушили зі замку через місто серед жалоби і здвигу цілого Корсуня...

Був ясний соняшний весняний день. Повітря дихало весняним пахом. Небо грало ясними хмарами. Долина під Корсунем ще сияла сніговими струмочками до сонця; — а наш сумний хоровід виходив з тілом гетьмана з міста у дорогу.

— Бачиться, військо йде! — озвався Лященко, що їхав побіч Гурка, прислонив очі, дивлючись у даль, де блискали вогні зза ліса.

— Хто це? чи ляшню яку привів той нелюд — прогомонів Гурко.

Вислані стежі принесли вість, що це козаки запорожці йдуть. І справді запорожське військо йшло широкою різнобарвною лавою через долину до Корсуня. Попереду їхав хорунжий з малиновим запорожським знаменем, на якім сияв архангел Михайло з огненним мечем й з хрестом, сонцем і місяцем з другого боку. Далі їхав на білім коні на срібло виложенім сідлі з червоною подушкою отаман Сірко з довгим запорожським вусом, в синім жупані та червоних шараварах, окружений вищою старшиною, а ними поступала піхота, кінниця і артилерія, розділена на сотні по куреням за своїми курінними отаманами на чолі, ззаду поступав за гарматою обоз з оружжям та припасами.

Сірко зістрінув наш почот козаків з тілом Виговського на шляху...

— Здорові були! — гукнув — кого це, бачу, везете?

— Гетьмана Івана Виговського, київського воєводу.

Сірко сторопів — зіскочив з коня, прибіг до воза, відкрив покривало і заламав руки.

Гурко і Лященко оповіли йому, що сталося з гетьманом. За той час уся старшина прибула до воза. Козаки вітали запорожців та розказували.

Довго дивився Сірко на бліде лице великого гетьмана, що пожертвував життя для України.

— Запізно прибув я — шептав — прости, гетьмане! А гетьман гей усміхнений спав вічним сном, сияючи гей засвітним блеском з лиця.

— Казав уміраючи — переказував Гурко — поцілений трома кулями, аби його Милось отаман Сірко йшов проти Чарнецкого на Дніпро, а гетьманом вибрати Дорошенка...

— Мужній правда, Дорошенко, але вже тої голови на Україні не буде, не буде! — сказав Сірко і втер сльози з очей великий отаман та поцілував в руку помершого гетьмана. — Нераз між нами була супорока, та все за велику справу, як добути волю України...

Отаман перехрестився, клякнув перед тілом й молився, а з ним уся старшина з усіми відзнаками поклонилась знаменами, покриваючи його хоругвою Архангела, молилась до Бога за гетьмана, що жертвував життя на смерть, аби нею освятити ідею „Великого Князівства Руського".

На третій день в саме полудне гуляла Олеся з Марусею в садку коло замку, спокійна та весела як пташка на ясному, весняному повітрі. Малий Остапко грався з козаком Петром, що учив його стріляти з лука до дерева...

Аж це застукало до брами замку. Старий слуга Ярема заглянув крізь віконце, аж скрикнув:

— Сотник Гурко! Сотник Гурко!

Заки Олеся з Марусею добігла з того кінця саду, віхав сотник Гурко з Лященком на конях, а за ними той віз наїжений списами тай кінь гетьмана з порожнім сідлом.

Олеся, як узріла, скрикнула судорожнім криком:

— А деж воєвода?! деж Іван мій?

— Що я скажу вам, Ясновельможна? Нема воєводи, нема батька, нема гетьмана! — прогомонів глухо понурий сотник.

Олеся бліда як смерть рвонула до воза, відкрила покривало, скрикнула і впала мертва на закровавлені груди свого гетьмана.

Поховано гетьмана не в Барі, а в тихій Галичині, недалеко коло Скиту Манявського, в церкві в Махові, аби не знущався ніхто над його тілом, як над мощами Богдана.

Полягла буйна голова великого гетьмана з руки дикого самовільного ватажка, але слава його не вмре, не поляже, бо жертвував він своє майно, почести, родину, щастя і життя на червону смерть, яка зробила святою його ідею, української держави.

(Кінець).

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти А просвіта — це сила.

ДИВНІ НОВИНИ

140 потомків у простій лінії.

В околиці міста Ленкестер, у Пенсилвенії, померла в суботу 23. листопада Сара Стоцфус у віці 102 літ. Вона належала до племени, що звісне під імям „Аміш". Є це німці, що творять спеціяльну християнську секту із старовинними звичаями. Вони займаються рільництвом і не дозволяють вводити новітніх уладжень. У них панує патріярхальна влада найстаршого в родині. Сара Стоцфус діждалася перед смертю 140 потомків у простій лінії. По ній осталося пятеро дітей, 26 унуків і 109 правнуків.

„Получився конфуз"

Говорити, чи писати про будьяку свободу в Советському Союзі взагалі, а в окупованій Україні зокрема, це точно те саме, що говорити про вареники на вербі. Цілий зміст советської свободи полягає в тому, що советський уряд та його енкаведе мають повну свободу гнобити народ, свобідно над ним знущатись, свобідно експлоатувати його і взагалі поводитися з ним так свобідно, як наприклад американський фармер може поводитися зі своєю худібкою. Як іде про т. зв. свободу преси, то вона полягає в тому, що уряд і партія там свобідно брешуть, а єдина „пресова свобода" для народу є в тому, що український селянин чи робітник може в газетний папір свобідно завивати Прилуцьку махорку та димом комарів відганяти.

Деякі „причинки до советської „свободи преси" в Україні, подибуємо в московській „Правді" з -7го жовтня. В рубриці „Огляд преси" там надрукована п. з. „Вражаюче недбальство" довша критика „Київської Правди". Московська „Правда" переїхалася по „Київській Правді" не гірше, як Москва взагалі їздить по Україні. А вже найбільше лютує московська „Правда" за те, що її київська служка не досить бичує народ за не цілком точне ходження в советському ярмі, головно за невиконування московських наказів щодо хлібоздачі. Перш за все з критики московської „Правди" виходить, що „Київська Правда" таки справді не дуже наполегливо „втурує" за своєю московською панею і як іде про хлібоздачу державі, то в основному задовольняється ствердженням факту: „Київська область виконала річний план хлібоздачі тільки на одну третю". Або пригадує, „Райкоми партії і всі районні партійні організації повинні зробити хлібозаготівлю центром своєї уваги". Таке, щонайменше, цитує московська „Правда". Вона твердить, що „Київська Правда" збуває тільки „шапками" таку важливу проблему, як здача хліба державі, отже заголовками. В серпні „Київська Правда" — дорікає їй московська „Правда" — власне й збула цілу кампанію хлібоздачі надрукованими „крупними" буквами „шапками" в роді: „Прискорити здачу хліба державі"; „З дня на день збільшувати темпи молотьби і хлібоздачі"; „Швидше закінчити хлібоздачу", і під тими „шапками", твердить московська „Правда", „ютились" одна-дві маленькі замітки. І тому „получився конфуз", не тільки зі здачою хліба, але й зі самою „Київською Правдою". А якщо ще не „получився", то після критики в московській „Правді" цілком певно „получиться". Бо критика кінчається зверненням до партії: „До речі запитати обком КП(б)У: чи він вважає за достаточні намагання газети? Чи думає він зобовязати її більш рішучо і послідовно боротися за хліб?"

Сказано цілком ясно хто й до чого зобовязує советську пресу. Це, звичайно, нічого нового, бо про це всі знають. „Конфуз получився" тільки тому, що московська „Правда" це так отверто сказала, а „Київська Правда" до того довела.

Один „конфуз получився" теж в самій критиці. Московська „Правда" згадуючи про пресову агенцію РАТАУ, вважає за відповідне вияснити в душках, що це є „Украінское телеграфное агенство". РАТАУ це советсько-українська ТАСС, але якщоб, наприклад, „Київська Правда" при повідомленнях ТАСС додавала в душках, що це є „Советское телеграфное агенство", вийшов би без сумніву черговий „конфуз". Українці зобовязані знати скорочену назву російської пресової агенції. Скорочену назву української, советської пресової агенції, московська преса мусить ще сьогодні своїм читачам вияснити. І цього не вважає за „конфуз". Але „конфуз" таки „получається".

HEALTH HINTS

("Health Hints" is a regular contribution to this paper by The Medical Society of New Jersey. Questions should be addressed to the Office of the Society, 315 West State Street, Trenton 8, N. J.)

POSTURE IMPORTANT IN MAINTAINING WELL-BEING

GOOD posture is important not only for the sake of appearance but also for comfort, mechanical efficiency and physiologic function. Fatigue, lack of sleep, malnutrition or mental depression causes drooping, and the pelvis shifts and tilts forward, the abdomen protrudes and the chest flattens. The corpulent abdomen throws the body off balance and the upper part of the trunk and the head are thrown back to maintain balance, resulting in a swayback posture and back strain.

The tall person may stoop to reduce his height to that of his neighbors or to fit his clothes, doorways, stairs, furniture and Pullman berths. Clothes which are too small or too tight also tend to cause imbalanced posture. High heels tend to throw the weight forward; this effect must be counterbalanced by swaying the back or flexing the knees and hips; either of these compensations is apt to be uncomfortable and fatiguing. Certain occupations, such as desk work, favor poor posture, especially when long hours are spent in one position and the desk and chair are not satisfactory.

Bad posture overstretches some of the muscles and ligaments, relaxes others and allows the stronger or shortened ones to contract further, increasing the bad effect, e.g. the calf muscles shorten when high heels are worn. Poor posture reduces the circulation locally and generally, perhaps serving a temporarily useful purpose during relaxation but, if continued, diminishing the metabolism and efficiency of the cells and tissues, inducing sluggishness and drowsiness. Breathing is shallow, with reduced oxygen available for the tissues. The abdominal organs sag and perform poorly, often with discomfort, resulting in constipation and headache. The physical and mental attitude is one of depression and sluggishness. Back- [illegible] and feet pain [illegible] are [illegible] symptoms of bad posture, and consequently stooping, heavy work and participation in sports are frequently avoided. Clothes fit poorly when the posture is bad, and the general appearance of the individual is distasteful to others.

The standing position has certain ideal characteristics. The body should be vertical and straight when seen from the side as well as from the back. The vertical line should pass through the ear, shoulder, center of the hip and ankle when seen from the side; physiologic thoracic and lumbar spinal curves should be slight and the pelvis erect rather than tilted forward. The feet and knees should be directed forward, and the arches should not sag. The chest should be erect but not fully expanded or tense, the abdomen flat and relaxed, neither sagging nor retracted. The common admonition "throw back your shoulders" is a poor and ineffective approach to good posture. "Suck in your stomach and throw out your chest" usually results in a tense, rigid, tiring posture which may be as bad as the posture it is intended to correct. The shoulders should rest comfortably on the chest rather than be held rigidly back with the arms turned outward. The position should be maintained with the spine rather than the shoulders. The body should achieve its full height in this position, with the head and chin level not tilted back. There should be a feeling of tallness, with the top of the head pulling away from the soles of the feet.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКСЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

Кремльські „перекручення" і „політика"

„Літературна Газета", орган правління Спілки радянських письменників України, містить в числі з 5. вересня 1946 постанови ЦК КП(б)У з 24. серпня 1946 — **Про перекручування і помилки у висвітленні історії української літератури в „Нарисі історії української літератури".**

Про ті „перекручення" і „помилки", що їх поміщено під великим портретом Сталіна, там пишеться:

• • •

На початку 1946 року вийшов з друку „Нарис історії української літератури", виданий Інститутом мови і літератури Академії наук УРСР під редакцією члена-кореспондента Академії наук УРСР С. І. Маслова і кандидата філологічних наук Є. П. Кирилюка, автори „Нарису" Плісецький М. Н., Ткаченко М. М., Маслов С. І., Кирилюк Є. П., Пільгук І. І., і Шаховський С. М.

ЦК КП(б)У відзначає, що автори „Нарису" перекрутили марксистсько-ленінське розуміння історії української літератури і подали її в буржуазно-націоналістичному дусі.

Історія української літератури висвітлюється в „Нарисі" поза звязком з бортьбою класів, як процес ізольований від цієї бортьби. Автори „Нарису" ігнорують класову боротьбу, як основний закон розвитку класового суспільства, і замісць цього надають рішальну роль в розвитку творчості письменників національному моментові.

Всупереч ленінській вказівці про те, що „є дві національні культури в кожній національній культурі", в „Нарисі" затушовується різниця і суперечність між реакційними і прогресивними течіями в літературі і розвивається теорія єдиного потоку" в українській літературі. Тим самим в „Нарисі" протаскується теорія про безкласовість і безбуржуазність українського народу в минулому, яка становить суть буржуазно-націоналістичної концепції „школи" М. Грушевського.

Автори „Нарису", у відповідності з схемою М. Грушевського та його теорією про „виключність" українського народу, ігнорують спільність походження, едність і взаємодіяння в історичному розвитку російського і українського народів, їх мови і культури. Тому в „Нарисі" історія української літератури не показала у взаємозвязку з іншими спорідненими літературами, особливо з російською літературою.

Культура і література Київської Русі подані в „Нарисі" як тільки українські, всупереч науковим положенням, що розглядають Київську Русь, як спільне джерело культур трьох східно-словянських народів: російського, українського і білоруського.

В „Нарисі" не показано великого і плодотворного впливу російської культури і літератури на розвиток української культури і літератури, замовчується їх звязок, перебільшується вплив західноевропейських літератур.

Автори „Нарису" затушували боротьбу між прогресивним і реакційним напрямами в літературі, не піддали критиці політичні погляди ліберальної течії в українській літературі (П. Куліш, Б. Грінченко й ін.), хвалючи буржуазно-націоналістичних письменників початку XX. століття (Олесь), діячів контрреволюційної Центральної ради та директорії (В. Винниченко, І. Стешенко), принизили роль і значення революційно-демократичної течії в українській літературі (Шевченко, Леся Українка, Франко, Коцюбинський і інші).

В „Нарисі" не знайшов правильного відображення вплив на українську літературу руху декабристів, діяльності Белінського, Чернишевського, Добролюбова, великого пролетарського письменника Горького, ігнорується такий вирішальний фактор у формуванні нової соціялістичної ідеології, як розвиток марксизму в Росії і роль партії більшовиків.

В розділі „Українська радянська література" не показано відображення в літературі боротьби партії і радянського народу за перемогу соціялістичного ладу в нашій країні, не показана роль літератури в формуванні соціялістичного світогляду радянських людей.

В цьому ж розділі не показана бортьба партії большевиків проти ворогів народу — троцькістів, бухарінців, а також проти українських буржуазних націоналістів — шумськістів, хвильовістів, скрипниківців, які намагалися використати літературу як один із засобів відриву українського народу від великого російського народу і перетворення Радянської України в колонію німецького імперіялізму.

Перекручення й помилки, допущені в „Нарисі історії української літератури", обективно допомагають найлютішим ворогам народу — українсько-німецьким націоналістам.

Поява такого шкідливого „Нарису" не зустріла належної відсічі з боку наукових установ і Спілки радянських письменників України.

Президія Спілки радянських письменників України і, зокрема, її голова тов. Рильський М., не вжили ніяких заходів, щоб вчасно засудити в пресі і на зборах письменників проникнення чужих радянській літературі тенденцій.

Партійні організації Інституту літератури Академії наук УРСР і Спілки радянських письменників України ліберально, по-примиренському поставились до оцінки перекручень і помилок, допущених в „Нарисі історії української літератури".

На партійних зборах не було дано належної відсічі авторам — членам партії Кирилюкові, Плісецькому і Шаховському, які не тільки не визнали і не розкритикували допущених перекручень та помилок, а навіть захищали в своїх виступах ряд шкідливих тверджень.

Це говориться про те, що партійні організації Інститут літератури Академії наук УРСР і Спілки радянських письменників України послабили боротьбу н аідеологічному фронті, а в деяких комуністів, що працюють в галузі культури і мистецтва, притупилась політична пильність.

Вихід у світ „Нарису історії української літератури" свідчить про наявність серіозних хиб в роботі Інституту Академії наук УРСР. В Інституті нема більшовицької критики хиб і помилок в наукових працях.

Рукопис „Нарису історії української літератури" на вченій Раді Інституту літератури Академії наук УРСР не обговорювався, а загальне рецензування було доручено проф. Дорошкевичу, який сам поділяв і захищав буржуазно-націоналістичні погляди.

ЦК КП(б)У вважає, що зазначені перекручення і помилки стали можливими тому, що частина істориків і літераторів ще не переборола впливу буржуазно-націоналістичної „школи" Грушевського, а партійні організації інститутів історії і літератури АН УРСР зовсім недостатньо орієнтують наукові кадри на боротьбу за чистоту марксистсько-ленінської теорії, проти спроб відродити буржуазно-націоналістичні погляди в питаннях історії і літератури України.

Управління пропаганди ЦК КП(б)У не забезпечило належного контролю за роботою Інституту літератури АН УРСР і Спілки радянських письменників України.

ЦК КП(б)У посановляє:

1. Засудити перекручення і помилки, припущені в „Нарисі історії української літератури" Кирилюком, Шаховським, Плісецьким, Масловом, Пільгуком і Ткаченком, які через „Нарис" пропагують буржуазно-націоналістичні погляди в питаннях історії і літератури.

2. Доручити Управлінню пропаганди і агітації ЦК КП(б)У розгорнути в пресі і на зборах учених, письменників, діячів мистецтва, викладачів вищих і середніх шкіл критику буржуазно-націоналістичних перекручень і помилок, допущених в „Нарисі історії української літератури",

Зобовязати Управління пропаганди і агітації Ц. К. КП(б)У посилити боротьбу проти всяких проявів ворожої буржуазно-націоналістичної ідеології, піддати критиці буржуазно-націоналістичні перекручення історії української літератури Грушевським і його „школою".

3. Вказати бюро партійних організацій Академії наук УРСР і Спілки радянських письменників України на їх ліберальне ставлення до перекручень і помилок, допущених в „Нарисі історії української літератури", і запропонувати їм обговорити це рішення на партійних зборах.

4. Запропонувати партійним організаціям Академії наук УРСР і Спілки радянських письменників України посилити роботу щодо опанування марксистсько-ленінської методології науковими працівниками Академії наук УРСР і письменниками, розгорнути принципову большевицьку критику і самокритику в установах Академії наук УРСР і Спілки радянських письменників України з тим, щоб запобігти надалі виходові здруку недоброякісних праць.

5. Доручити Управлінню кадрів ЦК КП(б)У, Управлінню пропаганди і агітації ЦК КП(б)У та Президії Академії наук УРСР розробити заходи щодо поліпшення роботи Інституту літератури Академії наук УРСР і зміцнення його кадрами.

КАМПАНІЯ
— на —
ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВОБОДИ"

Усі датки, надсилані на пресовий фонд „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням у цій рубриці.

Відділ:		Датки:
	Іван Шалка, передплатник	$ 8.00
	Михайло Мазуркевич, передпл.	3.00
5	Андрій Ґула	2.00
5	Петро Лешко	2.00
5	Палагна Гарлов	1.00
8	Дмитро Попадюк	2.00
10	Peter Brello	2.00
11	Михаїл Макар	3.00
13	Іван Легуняк	2.00
13	Микола Древецький	2.00
19	Петро Яворський	2.00
20	Іван Костюк	2.00
29	Николай Грицко	2.00
38	Vasil Nuse	2.00
48	Wasyl Maszko	2.00
53	Николай Середницький	2.00
53	Іван Пашула	2.00
57	Филимон Шершунович	2.00
57	Sam Fialka	2.00
64	Ihnaty Nychka	2.00
70	Іван Стадник	5.00
93	Михайло Прус	3.00
94	Данило Войчишин	3.00
94	Василь Небрич	2.00
94	Михаїл Джумаґа	2.00
94	Йосиф Калінський	2.00
94	Стефан Косьців	2.00
	Tom Bandura	2.00
	Леон Паславський	2.00
	Michael Bodnarczuk	1.00
101	John Filler	2.00
103	Michael Stadnik	5.00
103	Theodore Barsuk	2.00
226	Михайло Дідун	2.00
118	Michael Sarachman	2.00
127	Дмитро Стефанюк	2.00
127	Михайло Муціківський	2.00
127	Омелян Кілин	2.00
129	Michael Jarsky	2.00
129	Michael Baran	2.00
129	Maxym Oleksiw	2.00
130	Михаїл Феник	2.00
130	Теодор Рапавий	2.00
133	Teodor Hladun	3.00
137	Василь Боднарський	2.00
138	Михайло Стисло	2.00
138	Анастазія Боик	2.00
146	Николай Будзол	2.00
146	Микола Рой	2.00
155	Steve Gural	5.00
158	Михаїл Більський	2.00
176	Walter Obuch	2.00
176	Joseph Korolowski	2.00
179	Йосиф Греськів	2.00
199	Григорій Котовіч	2.00
204	С. Тураш	5.00
204	Мирослав Ґаляновський	2.00
206	Василь Кучерявка	2.00
206	Остап Кравець	2.00
206	Евдокія Зарівна	2.00
217	Wasyl Dorofea	2.00
217	Володимир Колданський	2.00
219	William & Katherine Leschyn	4.00
223	Григорій Ґулька	2.00
224	Nicholas Bilyj	2.00
234	Павло Сташко	3.00
236	Гнат Федчак	2.00
238	Тов. ім. Е. Коновальця	10.00
238	Микола Давискиба	5.00
251	Лука Драган	8.00
263	Michael Lobur	2.00
266	Петро Терпляк	2.00
266	Michal Tarnowsky	2.00
270	Матвій і Ксеня Баран	2.00
276	Михайло Шибінський	2.00
277	Іван Бойко	2.00
297	Михаїл Мадей	3.00
292	Петро Федик	3.00
292	Іван Козачок	3.00
292	Михайло Кахній	2.00
292	Теодор Медвідь	2.00
292	Никола Баранецький	2.00
292	Петро Сова	2.00
292	Никола Гриб	2.00
292	Іван Мусьовський	2.00
292	Ольга Радиш Перецька	2.00
292	Михайло Андрусевич	2.00
292	Стефан Чорний	1.00
295	Gabriel Lewko	2.00
296	Григорій Зарічняк	2.00
298	Корнило Савіцький	2.00
310	Василь Сенишин	2.00
312	Андрій Гулей	2.00
319	Михайло Малишевський	3.00
325	Теодор Троць	2.00
326	Онуфрій Лесяк	1.00
336	Семен і Марія Постолюк	5.00
342	Семен Кармазин	2.00
361	Walter Liteplo	2.00
361	Іван Шабатура	4.00
361	Григорій Вітович	3.00
361	Прокіп Почтар	2.00
365	Michael Kashicky	2.00
369	Ігнатій Климишин	5.00
369	Михайло Куба	2.00
369	Іван Конек	2.00
369	Василь Дутко	2.00
371	John Steckowich	3.00
371	Марія Петричкович	2.00
371	Лев Герман	2.00
371	Олекса Паньків	2.00
371	Степан Гарцула	2.00
371	Анна Білас	2.00
385	Theodore Lewko	2.00
357	Onufre Bandas	2.00
390	Василь Сорочак	2.00
400	Миколай Воловецкий	2.00
403	Демко Хомин	5.00
403	Іван Пиш	1.00
432	Василь Андреїв	2.00
443	Андрій і Стефанія Гренюх	3.00
477	Fedyk Justin	5.00

Адміністрація „Свободи".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

—o—

БРУКЛИН, Н. Й.

Збірка в День Батька.

Старанням 21. відділу СУА відбулося у нашій громаді свято під назвою День Батька, 16. червня 1946 у нашій домівці.

Гості не забули за скитальців і сиріт. Збіркою занялись: Г. Борбуляк, пані Палащук, пані Пагут. Зібрано $120.85. Гроші вислано до Комітету у Филаделфії 16. жовтня.

Зложили по $10: І. Сенько, Т. Сукмановський; по $5: Р. Йонда, М. Сидорко, О. Боган; по $3: о. А. Лотович, М. Іванів, І. Бісько; по $2: Івасько, Ю. Павчак, Ляховська, М. Цибрівський, М. Ткач, Виханський, п-ні Осадчук, п-ні Бойко, С. Ловбур, Купир, Кашталянець, Виханський, п-ні Бойко; по $1: К. Баран, В. Гагась, Мудрик, п-ні Білась, Н. .Н, Д. Білась, С. Лис, М. Ливицький, С. Прихідко, Т. Хорко, Отендбрай, Зараска, П. Дрюба, п-ні Зазиля, Малицький, М. Сорока, Зьвір, С. Глушко, п-ні Кунька, Г. Малко, П. Дикий, К. Канюка, Н. Н., Г. Бурдуляк, В. Савіцький, п-ні Баран, А. Палащук, п-ні Литвин, п-ні Цюпа, М. Русин, п-ні Хома, А. Бодак, Ракицький, Заяць, п-ні Бойко, п-ні Шведрик, В. Сукмановський, п-ні Сокол, п-ні Бобик, Д. Кмита, Завадовський, Шарко, Пагут, Сокол, Цибрівський, Сенько, Пановик, п-ні Пагут, Литвин, Цюпа; дрібними 85 ц.

Марія Сукмановська,
секр. 21 відділу СУА.

—o—

МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК.

З гостини на скитальців.

В неділю 10. листопада громадяни П. Т. Микитюк посвячували свій новозбудований дім. Отець ігумен Шевчук довершив акту посвячення по українському звичаю. Відтак відбулася гостина для приятелів і гостей. Вчасі приємної забави присутні не забули за голодних братів і сестер на скитальщині. Згадав за них п. В. Синовицький, дякуючи чесним господарям за таке щире приняття. Його слова зворушили кожного гостя до сліз. Збірка принесла $42. — Жертвували: С. Мерещак $5.50; по $5: М. Зафігурний, Гнатюки, І. Стащук, Микитюк і В. Синовіцький; по $2: М. Дисьлюк, Кальба; по $1: К. Колянко, В. Козак, А. Чумак, Н. Микитюк, М. Слоньовський, І. Кунсік, п-ні Єлчук. Решта дрібними. Збірку перепровадили М. Кальба і М. Зафігурний.

Гість.

—o—

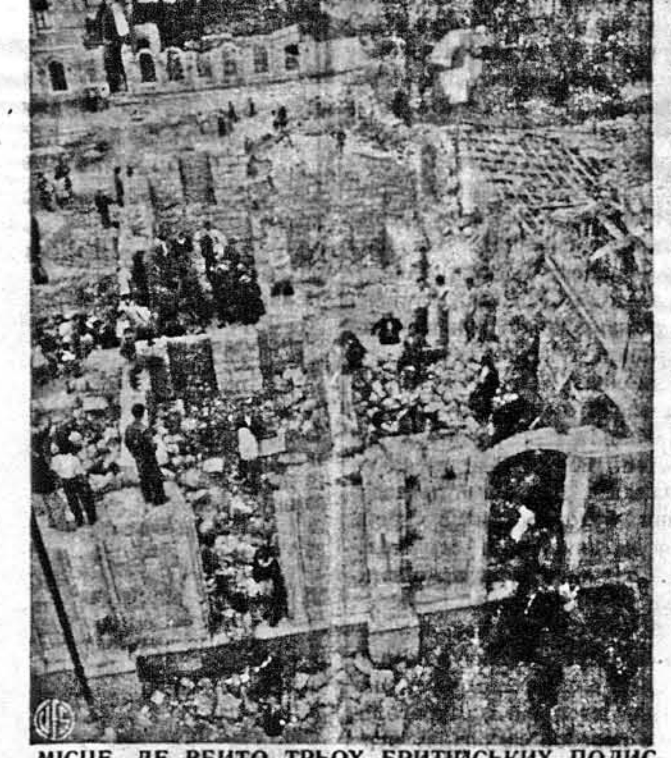
ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.

З родинного ювилею на скитальців.

В суботу 16. листопада обходили ювилей 25-літнього супружого життя громадяни Василь і Анна Ярема. Несподівану забаву уладили їм їхні діти і родина. До салі зійшлося 150 людей. товстмайстром був гр. В. Реновець, який покликав ювилятового брата до промови. Цей переповів коротко про життя ювилятів і пожелав їм усього добра, та „многая літа". Після того говорили ще інші, а на закінчення товстмайстер промовив щиро про конечність памятати при таких нагодах іна таких, що живуть в нещасті, тобто на наших скитальців і візвав гостей до збірки. Нею занялися Й. Ярема і І. Головка і зібрали разом $55.

Зложили такі: В. і Анна Ярема $10; по $5: К. Ярема і Гайзинк; по $2: Ю. Голинський, Й. Ярема, І. Головка, П. Дубайло, Л. Базарніцький; по $1: М. Дубас, С. Дубей, М. Головка, Шиманський, К. Ярема, Ф. Новак, Ц. Стек, М. Ярема, І. Стек, М. Литвин, Ф. Жук, Л. Осінки, А. Головку, А. Сурма, П. Дуран, М. Шпіх, І. Ярема, В. Реновець, Зілінський, Ціф, Фаль, Г. Дзік, Гонир, Г. Вибир. Гроші переслано до Українського Запомогового Комітету в Филаделфії.

Й. Ярема.

МІСЦЕ, ДЕ ВБИТО ТРЬОХ БРИТІЙСЬКИХ ПОЛИСМЕНІВ.—Терор у Палестині не вгаває. Картина представляє будинок, до якого війшли три британські полисмени і загинули на місці, як вибухла бомба, підложена жидівськими терористами, що змагають до незалежної Палестини як жидівської держави, а в першу чергу до допущення більшого числа жидівських скискитальців з Европи до Палестини.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

4190. д) Плаксій Олекси з с. Нагірянка, Бучач, від Федущак Осипа.

4191. Васютяк Евдокії, Парновула Евдокії з с. Угринова Сер., Калуш, від Іванків Івана.

4192. Знаменитий український хор в скитальчім таборі в Лексенфельд в Австрії наспівав 18 пісень на рекорди (9 рекордів). Злучений Український Американський Допомоговий Комітет видасть ці рекорди для загального вжитку, коли до кінця грудня дістане 1,000 замовлень на ті рекорди. Ціна 20 долярів за 9 рекордів (18 пісень). Колиб до цего часу ті замовлення не наспіли і рекорди не булоб можливо видати, гроші в цілости замовляючим звернеться.

4193. Анна Дробіняк-Каленик з Филаделфії Марків Микола з Ню Йорку, Покорівка П. з Бруклина, Стрілецький П. з Едмонтону — подали недобрі адреси і листи почта звернула. Просимо подати точні адреси.

4194. а) До рідних і знайомив від д-ра Лисий Володимира з Тернополя.

4194. б) Горин Марії з села Борщів, Перемишляни, від Дух Василя.

4194. в) Шеверій Івана (Путюк), з с. Копані Вел. від Кордуба-Возняк Марії.

4194. г) Сенько (Конюх) Анни, Заверуха Олекси з с. Бовино, Перемишль, від Бойко Дмитра.

4195. Стадник Любомира з Купчинець і кревних від д-ра Стадник Миколи.

4198. Дудівка Степана з с. Торчиновичі, Самбір, від Полюга Якова.

4199. Зацт Марії, Біян Анни від Богонос Василя.

4200. б) Оконь Михайла від Конопацький Павла з с. Оріховець, Скалат.

4201. Мігоцький Трохима і Антона з с. Іщків, Підгайці, Швець Петра з с. Баранівка, Бережани, Федик Антона і Колодрубець Василя з с. Кліцко, Рудки, Яворська Віри (Паздрій) з с. Токи, Збараж, Микитка Зеновія з с. Купчинці, Тернопіль, Артимко Михайла з с. Комарна, Рудки, від Мігоцький Дмитра.

4202. Чернега Магдалини і Михайла з с. Мушкатівка, Борщів, від Роздобутко Нестора.

4203. Лісович (дочка Теклі) з Дрогобича від Колесник Володимира, син Розалії.

4204. Карбус Софії і Томки від Кашуба Марії (Галуга).

4205. Мороз Параски від сестри Пшенишняк Степанії.

4206. Козак Миколи з села Дмуховець, Тернопіль, Ремізовський Михайла з с. Кізлова, Тернопіль, від Ремізовська Теклі.

4207. Пакула Анни з с. Поток, Рогатин, від Пакула Володимира з с. Шовців.

4208. Довбас Марії (Беньків) з с. Свірські Гліб., Перемишляни, Гайдар Андрія від Гайдар Йосифа і Марії (Лучків).

4209. Гіль Марії від Майкевич Сильвестра.

4211. Шавалюк Луця і Владика від Семенюк Теодора з с. Огладів (Радехів).

4212. Гринюх Михайла, Галиш Івана з с. Любянки Виж., Збараж, Яремчук Михайла від Гринюх Андрія.

4213. Полечко Семена, Вавриків Матея і Микити з с. Любянки виж., Збараж, Незнайко Тацьки з с. Розношинці від Лисогір Ілька.

4215. Качмарик Катерини (Харатин) з с. Підгать, Мостиська, від Шаблій Ілька.

4216. Галатьо Дмитра від Галатьо Осипа з с. Малехова, Жидачів.

4217. Стецко Анни (Черчак), Сірий Нелі і Анни від Сірий Михайла з Сянока.

4218. Анін (Рошек) з с. Розгадів, Зборів, від Анін Ярослава.

4219. Нитка Пазі з с. Розпуття, Добромиль, від Смотрицький Осипа.

4220. Федічко Миколи і Івана від Дідечко Івана з с. Пяновичі, Самбір.

4221. Сновида Анни, Теодозії і Паракевії з с. Нараїв (Бережани, від Сновида Теодозія.

4222. Хаврусь Андрія і Данила з Камінця Подільського від Керея Ілька.

4223. Маціборка Михайла від Маціборка Василя з с. Дорогичівки, Заліщики.

— — Колець Марії (Морельовська) з с. Перегноїв від Осипа Степана.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 2. листопада 1946 року помер від припадку
ПАВЛО ЛЮБЯНЕЦЬКИЙ,
організатор і перший предсідник Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181 У. Н. Союзу в Менвіл, Р. Ай.
Покійний родився в селі Супрунівка, повіт Скалат, Західна Україна. Полишив у смутку жену Катерину, 3 синів: Стефана, Богдана і Володимира, 4 дочки: Параню, Анну, Ольгу, Евгенію, і 8 внуків.
Похорон відбувся 5. листопада при участи рідні, членів і знайомих; тіло похоронено на укр. правосл. цвинтарі ім. св. Стефана в Менвіл, Р. Ай. — В. Й. П.!
П. Лапчинський, секр.

Дня 10. листопада 1946 р. помер у 70. році життя
ІВАН МАЛИНА,
довголітній член відділу 239 У. Н. Союзу в Филаделфії, Па.
Покійний походив зі села Глиниці, повіт Яворів, Галичина. До Союзу вступив 1908 року.
Похорон відбувся 15. листопада. — В. Й. П.!
Заряд від. 239 УНС.

Дня 4. листопада 1946 р. помер у 64. році життя
ВАСИЛЬ ОЛЕКСЮК,
член Тов. ім. Івана Франка, від. 299 У. Н. Союзу в Бофало, Н. Й.
Покійний походив з Ясенова, повіт Городенка, Західна Україна.
Похорон відбувся з церкви св. О. Николая на цвинтар св. Хреста. — В. Й. П.!
І. Сидорович.

Дня 15. листопада 1946 р. помер у 64. році життя
ВАСИЛЬ СТЕПАНЯК,
член Бр. св. Петра й Павла, від. 383 У. Н. Союзу в Бріджпорт, Па.
Покійний поохдив зі села Розбір, повіт Ярослав, Галичина. Полишив у смутку жену Марію, 9 дочок, 2 сини і 6 унуків.
Похорон відбувся 18. листопада в церкві св. Петра і Павла, а відтак на цвинтар св. Августина. — В. Й. П.!
Ґрозінський.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Й. Б. — Подібне письмо буде видруковане в „Юкрейнієн Віклі". Найкраще підходити до таких проблем в такий спосіб, щоб оборнити і зберегти те, що добре, а рівночасно відмежуватись від такого, що є нерозумне й шкідливе.

ТАРЗАН, ч. 1491. Пришпилений.

Коли ватажок вирвав безборонного Кайда, Тарзан вхопив за меч...

...і швидко загнав його під стіну. Саме тоді вігнався один з бандитів.

Побачивши свого начальника в небезпеці, опришок кинув свій штилет, але Тарзан ухилився...

одначе втратив рівновагу і ледви вхопився дивана на стіні та замотався в його фалдах.